

התנהגות עם נפלים שברי יירוט וחפצים חשודים

משרד החינוך

בתאריך 12 באוקטובר 2026 בשעה 15:25 התרחש **אירוע רב-נפגעים** (אר"ן) במרחב רכס רמים במהלך טיול שנתי של ישיבה תיכונית מעלות, ככל הנראה כתוצאה מהתפוצצות נפל. **האירוע גבה את חייו של תלמיד אחד והביא לפציעתם של 24 תלמידים ואנשי צוות** בדרגות פציעה שונות, ובעקבותיו הופעלו חדרי חירום ונוהלי משבר ארציים ומחוזיים בראשות מנכ"ל משרד החינוך.

"חפץ חשוד" - הגדרה

משרד החינוך

מוגדר כחפץ שעשוי להכיל חומר נפץ או אמצעי חבלה, ונמצא במקום ללא הקשר הגיוני לסביבה בה הוא מונח וללא שיוך או בעלים ברורים.

חשוב להבין שחפץ חשוד אינו בהכרח בעל מראה מאיים או יוצא דופן - הוא יכול להיראות תמים לחלוטין.

המאפיין המרכזי הוא חוסר ההתאמה בין החפץ לסביבתו והיעדר בעלות או שיוך ברור.

"חפץ חשוד" - הגדרה

בשנים האחרונות שטחים נרחבים ברחבי מדינת ישראל נחשפו לפעילות מבצעית מוגברת. כתוצאה מכך, במרחב הציבורי ובמסלולי הטיולים עלולים להימצא:

שברי יירוט - חלקי טיל או רקטה ששוגרו לעורף ישראל ונפלו לקרקע לאחר שיירטו באוויר

כלי נשק - אקדחים, רובים ואמצעים אחרים שהוסתרו, הושארו או נשכחו בשטח

נפלים - תחמושת או חלקי תחמושת אשר נורו ונפלו או נשכחו בשטח

i כל אלו דינם 'חפץ חשוד' ויכולים להיות קטלניים ולכן חשוב להכיר את הסכנות ואת דרכי ההתנהגות הנכונה

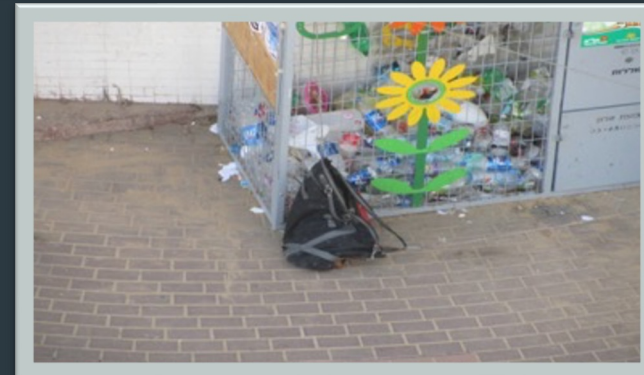
דוגמאות מהשטח

משרד החינוך

נפלי וחלקי תחמושת שבדרך כלל נמצאים פזורים
בשטחי אש או בסמיכות אליהם

חפץ חשוד, בלתי מוכר וללא בעלים

סרטון הסברה

איזורי סיכון

הסיכון להימצאות נפלים ושברי ירוט גבוה במיוחד באזורים הבאים:

אזורים בהם
התרחשו יירוטי
טילים (בגדול בכל
רחבי הארץ)

שטחים פתוחים
שהיו חשופים לירי
או לפעילות צבאית
(בדגש על שטחי
כינוס ופעילות
של צה"ל)

שטחים בקרבת
מתקנים צבאיים

אזורי גבול וקו התפר

שטחי אש

חשוב להדגיש שתחמושת/ אמצעי לחימה/ שברי
ירוט עלולים להימצא בכל מקום, כולל אזורים
עירוניים, חצרות בתי ספר וגני משחקים, זאת
כתוצאה מפעילות מלחמתית, לאומנית או פלילית

נוהל התנהגות בעת זיהוי 'חפץ חשוד'

בעת זיהוי חפץ שאינו שייך לסביבה או שמעורר חשד, יש לפעול לפי העקרונות הבאים:

אין לגעת, להזיז או לטלטל את החפץ בשום מקרה

אי-מגע מוחלט

יש להתרחק מיידית למרחק של לפחות 100 מטר מהחפץ. בשטח פתוח, לצאת מקו ראייה ישיר ולתפוס מחסה מאחורי סלעים או סוללות עפר

שמירת מרחק

יש להזהיר ולהרחיק אנשים אחרים מהאזור עוברי אורח/ קבוצות מטיילים אחרות.

הרחקת אחרים

אין להתקרב על מנת לסמן את החפץ

**סימון המקום במפה/
צילום מרחוק**

יש לדווח מיד למשטרה (100) ולגורם האחראי בשטח

דיווח מיידי

זהירות!

שהייה בסמוך לנפלים
מסכנת חיים

מתרחקים מרחיקים מדווחים

נוהל התנהגות בעת זיהוי 'חפץ חשוד'

משרד החינוך

ההתמודדות עם סכנת הנפלים ושברי היירוט
מחייבת ערנות מתמדת וזהירות יתרה. הכלל
המנחה הוא: בטיחות קודמת להכל - כל חפץ
שנמצא ללא הקשר לסביבתו או ללא שיוך ברור,
יהיה חשוד כמסוכן עד שייקבע אחרת על ידי גורם
מוסמך. אין לקחת סיכונים מיותרים!

נפלים ומוקשים – סכנת חיים!
לא מתקרבים. לא נוגעים. מדווחים.

היום, **12.10.2026**, נהרג נער בן 15 וכ-20 בני אדם נוספים נפגעו בפיצוץ במהלך טיול תלמידים בצפון. על פי הדיווחים, קיים חשד לפיצוץ נפל. נסיבות האירוע עדיין בבדיקה.

הנחיות ודגשים – בשגרה, בפעילות מבצעית ובאזרחות

- 1 אין להתקרב, לגעת, להדיז, לאסוף או להשתמש בנפל, בתחמושת נטושה או בחפץ חשוד.
- 2 אין להיכנס לשטח מוקשים, לשטח חשוד במיקוש או לאזור מגודר ומשולט – גם לא לצורך קיצור דרך.
- 3 בפעילות מבצעית: יש לבצע תדריך סיכונים, להיצמד לצירים מאושרים ולדווח למפקד על כל חשד.
- 4 בסיורים, בטיולים ובשטחים פתוחים – גם מחוץ לשירות: אין לסטות ממסלול מאושר ואין לאסוף מזכרות או שרידי תחמושת.
- 5 זיהיתם פריט חשוד? עצרו, התרחקו בזהירות, הרחיקו אחרים, הימנעו מהתקהלות ואל תנסו לבדוק את הפריט.
- 6 דווחו מיד למפקד 100 ולגורמי הפיקוד; הטיפול יבוצע רק בידי גורמי חבלה מוסמכים.

**גם נפל ישן עלול להתפוצץ ולהרוג.
הסקרנות אינה שווה חיים.**

תדריך משתתפים

במסגרת תדריך הבטיחות למשתתפים יש להקפיד על התייחסות ברורה לנושא:

- **היכרות עם הסיכון** - הסבר על סכנת נפלים, תחמושת שלא התפוצצה וחפצים חשודים, גם בשטחים פתוחים ובמסלולי טיול.
- **כללי התנהגות** - אין לגעת, להרים, להזיז או להתקרב לחפץ חשוד. יש להתרחק, להזהיר אחרים ולדווח מיד למדריך או לאחראי הקבוצה.
- **תגובה בעת זיהוי** - עצירת התנועה באזור הסכנה, הרחקת המשתתפים ומניעת התקרבות נוספת, ודיווח לגורמי החירום בהתאם להנחיות.
- **וידוא הבנה** - התאמת התדריך לגיל המשתתפים ולמאפייניהם

תדריך משתתפים

משרד החינוך

לא צריך להמציא את התדריך מחדש!

בפורטל משרד החינוך עומדים לרשות צוותי החינוך והמדריכים חומרי הדרכה ועזר מוכנים לשימוש – מצגות לתדריכי תלמידים, פרסומים, סרטוני הסברה, שחזורי אירועים, הוראות והנחיות.

- סרטון הדרכה מכשיר איתור לווייני GARMIN INREACH MINI2
- סרטון הדרכה מכשיר איתור לווייני ZOLEO
- סרטון הדרכה – מכשיר איתור לווייני
- מדריך לתפעול אפליקציית מוקד טבע און-ליין

הנחיות כלליות לבטיחות בטיולים

- התנהגות עם נפלים שברי יירוט וחפצים חשודים (לצפייה בקובץ מצגת, PowerPoint), מצגת בערבית (לצפייה במצגת בערבית בקובץ power point)
- זהירות! נפלים בעקבות המלחמה (לצפייה בקובץ מצגת, PowerPoint)
- צ'ק ליסט לתדריך בטיחות בנושא "זהירות מנפלי אמל"ח ותחמושת"
- נוהל טיפול באירוע חירום עם תלמידים בטיולים ובפעילות חוץ.
- לדוגמאות לאירועי בטיחות בטיולים ראו ניתוחי אירועי בטיחות בטיולים.
- למידע נוסף על בטיחות בסביבות מים ובטיולים ראו כאן.

רפואה בטיולים

אה הראשונית בפעילויות חוץ וטיולים, להלן מספר עדכונים חשובים שנכנסו לתוקף בחודש יולי 2021, באישור מינהל הרפואה

קום רופא לפי התנאים:

חידוד נהלי בטיחות בזמן טיול בית ספרי